

GLEDALIŠKI LIST

XIX

XX

1
9
4
1

1
9
4
2

O P E R A

7 SMETANA: PRODANA NEVESTA

Bedřich Smetana:

Prodana nevesta

Komična opera v treh dejanjih, spisal Karel Sabina, poslovenil

Niko Štritof.

Dirigent: D. Žebre.

Režiser: C. Debevec.

Inscenator: V. Skružný.

Osebe:

Krušina, kmet	V. Janko
Ljudmila, njegova žena	M. Kogejeva
Marinka, njuna hči	{ V. Heybalová; K. Vidalijska
Miha, gruntar	M. Pugelj
Hata, njegova žena	F. Golobova
Vašek, njun sin	S. Banovec
Janko, Mihov sin iz prvega zakona	I. Franc
Kecal, mešetar	J. Betetto k. g.
Cirkuški ravnatelj	F. Jeltnikar
Esmeralda, plesalka	M. Polajnarjeva
Indijanec	K. Marek

Zborovodja: R. Simoniti.

Koreograf: ing. P. Golovin.

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1941-XIX/42-XX

OPERA

ŠTEV. 7

Bedřich Smetana:

PRODANA NEVESTA

PREMIERA 17. DECEMBRA 1941-XX.

Vilko Ukmar:

Spev življenjske radosti

Kakor privre sam od sebe radostni vzklik in se izlije iz prepolnega srca, nekako tako je v nezadržanem in sklenjenem toku prikipela iz duše skladateljve ta umetnina, ki je res kot en sam plemeniti vrisk z lepoto prenasičenega duha. Zdi se, kot da se je iz živega in prepolnega vrelca izlila ta reka glasbenih misli, ki se medsebojno predejo in prelivajo kot vodni tokovi, izpreminjajoči se v barvnih odtenkih bogatega čustvenega izžarevanja. Kot božji plamen je ta umetnina, ki je čudno skrivnosten in se užge le zelo redkokdaj in čisto iz lastnega nagiba, ne meneč se za hotenje človekovo in za njegovo še tako stremeče prižiganje.

In res. Mnogo oper je ustvaril Smetana in veliko je bilo njegovo stremenje in hotenje na tem polju. Toda med vsemi se je vzpela najviše in v božjem plamenu najbolj zažarela »Prodana nevesta«.

Pa saj dramatična snov sama niti ni kaj posebnega. Kos življenja preprostih ljudi je tu zajet, življenje, kakršno poteka na vasi s svojimi žalostnimi in veselimi obrazi, in ljubezen med kmečkim fantom in dekletom je postavljena na sredo. Seveda ima ta ljubezen tudi svoje ovire — in kot po navadi, volita tudi tu fant in dekle po svojem srcu, njuna stara dva pa po gruntu in premoženju. In po

vseh bridkih preizkušnjah je vendarle veseli zaključek iz tega — zmaga srca.

Toda vsa ta preprosta snov je tukaj zajeta z neko nenavadno in prvinsko močjo in tako značilno in izrazito je izklesana, da priklene takoj opazovalca in ga več ne izpusti iz svojega objema. A bolj kot vse to, blesti tu glasbeni sestav. Že takoj prvi zvoki so spredeni v tako pisano kito glasbenih motivov in se sprožijo v tako živem ritmičnem valovanju, da zadenejo človeka prav v dno duše, mu razgibajo vso notranjost in ga vodijo do skrivnosti življenjskega prautripa, kjer človek ves zavzet nad nenavadnim razodetjem ostrmi. In pozneje ta napetost v glasbi več ne popusti; stalno vzdržuje človekovo duševno pozornost, pa najsi se v tonskih zvezah menjava izraz skozi pisano vrsto razpoloženj od v razočaranju razbolele otožnosti do v ljubezni vriskajoče sreče. In kadar se pomešajo v to živahni in pristni motivi šegavosti in razposajenosti, so prav tako prepričevalni in zajemljivi.

Svojo glasbeno fantazijo pa je zaživel skladatelj v tem delu na vse različne strani in je v dveh glavnih izraznih pramenih dosegal lepote viške: Biser čistega instrumentalnega izraza je že uvod v opero, ki zablesti takoj v vsem živem sijaju, ko se v preprostem f-duru pojavi gladko tekoči, kot vrelec brzeči motiv, se v daljši razsežnosti fugatno zapreda in razpreda, kipi in pada, pohiteva in se zopet zaustavlja ob močnejše izklesanih tonskih motivih, ki se mu iz sledeče oblike že tu predstavljajo in se z njim zapredajo v razne učinkovite in z nasprotji učinkujoče zveze. Ta tonska zgradba je močno podvržena čistim glasbenim zakonom in ima čisto glasbeni značaj kljub temu, da ima kot uvodna oblika v celotno opero za podlago prikrito programsko misel. V celoti izzveni kot nekaj scherzo v tako jasno in dosledno izklesani podobi, da zablesti kot svetel zvezdni utrinek. — In v manjši razsežnosti se pozneje taki jasni utrinki ponavljajo vedno znova skozi vso opero in ji pomagajo k tisti neposredni prikupnosti, ki ji zagotavlja stalen uspeh.

Prav tako in še bolj bogate pa so pevske glasbene oblike, ki se v svojih zaokroženih tonskih členih kar kosajo med seboj s svojo lepотно prenasičenostjo. To so samospevi, dvospevi ter zlasti sočni in na izrazu bogati pevski zbori. Povsod diha iz napevov neka po-

sebna čustvena toplina, neposreden in čist izraz. Posebno značilen pa je pri vsem tem ljudski duh, ki z neko svojstveno močjo diha iz vseh spevov in ki jim daje posebno mehko in, dejal bi, očarljivo barvo. Svojevrstna mojstrovina med temi spevi je znani šesterospev v tretjem dejanju, kjer je čustveno zgoščen izraz pomirjevanja in prepričevanja in kjer se posamezni spevi ubirajo v prelepo podobo. Kot bi plavalo po valoviti vodni gladini šest labodov, se zdi človeku, kot bi se med njimi dvigal in zopet utapljal zdaj ta, zdaj oni, in kot bi v izmenjavajočem se medsebojnem prednačenju vsi pokojno pluli in se zopet izgubljali v blesku vodne gladine. Melodije so silno mehke in kljub enostavnosti zelo kleno izoblikovane. In prav ta zveza preprostosti in lepote je tista prečudna umetniška skrivnost, ki razliva svoje posebne čare in ki zna človeka vedno znova osvojiti in ga s svojim mirom očarati.

Zato je »Prodana nevesta« vedno in povsod človeku tako pri srcu.

Bedřich Smetana

Smetana se je rodil dne 2. marca 1824. leta v malem češkem mestecu Litomyšlu. Njegov oče je bil tam oskrbnik pivovarne grofa Waldsteina. Nadarjenost za glasbo se je pri Smetani pokazala že prav v zgodnji mladosti. Ko je komaj dobro prekoračil šesto leto, je že javno koncertiral na neki prireditvi. S sedmim letom je stopil v gimnazijo, odkoder pa je ušel in se povsem zagrizel v glasbo. Ko je oče izvedel za sinov gimnazijski »študij«, ga je poslal nadaljevat šolo v Plzen, kjer je bil pod stričevim nadzorstvom. V plzenski družbi je kmalu zaslovel kot klavirski virtuoz in skladatelj graci-oznih plesnih skladb, ki so jih izvajali na dijaških prireditvah. Po končanih gimnazijskih študijah je Smetana spet odšel v Prago, kjer je živel v pomanjkanju in trpljenju. Edini zaslužek so mu bile pri-vatne ure, sam pa je nadaljeval študije pri Josipu Prokšu. V Prokševem zavodu se je seznanil s svojo poznejšo ženo Katarino Ko-lařovo. Ravnatelj konservatorija Kittl ga je priporočil za glasbe-nega učitelja grofu Thunu, in tako si je gmotno nekoliko opomogel. Po štirih letih učiteljevanja se je napotil po svetu kot klavirski vir-

tuoz. Turneja se gmotno ni obnesla, in v stiski se je obrnil do slavnega pianista Franca Liszta, ki sta si postala odslej dobra prijatelja. V jeseni l. 1849. je Smetana dobil koncesijo za otvoritev svoje šole in kmalu nato se je poročil. Zavod je sijajno uspeval in Smetana je par let delal in živel v neskaljeni sreči. Leta 1856. ponudi Smetani slavní pianist Aleks Dreyschock mesto direktorja Filharmonične družbe v Goeteborgu na Švedskem. Smetana je ponudbo sprejel. V Goeteborgu je deloval več let in je bil radi svojega znanja in umetniške kvalifikacije splošno priljubljen. Na Švedskem mu je zbolela žena, zato se je hotel vrniti v domovino. Spotoma pa mu je v Dresdenu umrla in v domovino je pripeljal samo še njene zemske ostanke. Doma je ostal le kratek čas. Leta 1860. se je Smetana vdru-gič poročil. S svojo drugo ženo Barbaro Ferdinandi se je vrnil v Goeteborg, kjer je deloval še tri leta. Na ženino prigovarjanje se je spet vrnil v domovino. V Pragi je zopet odprl šolo, poleg tega pa je vodil pevsko društvo »Hlahol« in deloval v »Umetniški besedi«. Postal je glasbeni poročevalec »Narodnih listov«, ustanovil je operno dramatično šolo in se aktivno in vsestransko udeleževal v glasbenem življenju svoje domovine. V Pragi je začel komponirati svojo prvo opero »Braniboři na Češkem«. V jeseni 1874. leta je popolnoma oglušil. Zdravje mu je pričelo pešati.

V juliju leta 1875. se je preselil v Jabkenico k svojemu tastu Josipu Schwarzu. Ni šel rad, toda zaradi premajhnih dohodkov je zašel v materialne stiske, poleg tega pa so mu zdravniki nasvetovali popolen mir. Smetana ni opustil nobenega sredstva, da bi ozdravel. Živel je tedne in tedne v zastrti, temni sobi, z debelimi preprogami na tleh, da bi ne prišel do njega niti najmanjši ropot. Zdravniki so mu prepovedali čitanje in pisanje, pozneje pa so mu svetovali, naj obiše specialiste v inozemstvu. Da bi mu preskrbela sredstva za potovanje v inozemstvo, je njegova učenka grofica Kaunitzeva priredila v svojem salonu koncert, na katerem so sodelovali sami aristokrati, nekdanji Smetanovi učenci. Skladatelj pa je 4. aprila tudi sam priredil koncert, na katerem sta bili prvič izvajani pesnitvi »Vyšehrad« in »Vltava«. Globoko ganljiv je način, kako je Smetana umetniško raztolmačil svojo težko nesrečo, iz katere ni bilo več rešitve: uglasbil je godalni kvartet »Iz mojega življenja«, ki

ga je dovršil 29. dec. 1876. Udruženje za komorno glasbo mu ga je vrnilo »vsled dvoumljivega sloga in vsled nepremagljivih tehničnih težkoč«. Prvič je bil izveden šele 1879. Njegov drugi kvartet v d-molu je izšel šest let pozneje, ko je Smetanova bolezen že močno napredovala in se mu je duh pričel mračiti. Umril je telesno in duševno popolnoma izčrpan 12. maja 1884.

I. Francel v Verdijevem »Plesu v maskah«

Smetanovo prvo dramatsko delo je »Braniboři«. Sledile so: »Prodana nevesta«, »Dalibor«, »Libuša«, »Dve vdovi«, »Poljub«, »Tajnost«, »Vražji zid« in nedokončana »Viola«.

Krstna predstava »Prodane neveste« je bila v Pragi dne 30. maja leta 1866. pod osebnim skladateljevim glasbenim vodstvom.

Režijske opazke k „Prodani nevesti“

Glasba.

V vsej operni literaturi se ne spominjam dela, ki bi v glasbenem pogledu učinkovalo tako neposredno, tako vedro in živo kakor »Prodana nevesta«. Človek naše stroke in v naših letih že ne šteje več, kolikokrat jo je že slišal in vendar učinkuje vedno znova kot sveža studenčnica popotniku v puščavi, kakor hladilno olje na razbolele rane, kot zlato sonce po dolgi megli in dežju. Ob teh tako prisrčnih in hkrati tako domačih, ljubóznanih zvokih, ob teh poskočnih in vriskajočih udarcih se nam zdi, kot da se je priroda sama sprevrgla in spremenila v glasbo. Če pojejo italijanske opere o krvi in ljubezni, če pripovedujejo francoske o srečah in nesrečah malih in velikih ljudi, če tožijo in hrujejo vse ruske iz mehkbodne ali pa veličastne in zagonetne duše, in če bučijo nemške o junaštvu in nadzemstvu, potem je češka opera ravno s svojim vrhuncem zapela slavno pesem o naravi, o nebu in o zemlji, o hribih in dolinah, o vetru in oblakih, o soncu in viharjih, o njivah in o poljih, o tičkih in o cvetkah, o cerkvicah na gričkih, o hišicah v vasicah, o skednjih in kozolcih, o travci in o senu, o žegnanju in petju, o zdravju in veselju, o vinčku in o plesu. Vse to nam vstaja in samo raste pred očmi, kadar zaslišimo te slikovite glase, ki so v teh svojih ritmih tako šegavo neugnani, tako navihano in hkrati otroško razigrani, in ki so v melodijah tako prijazni, rahlotožni, pa vendar tako dobri in blago-ljubeznivi. Vsa muzika »Prodane« je kot pokrajina, vsa izročena, dehteča in žareča v soncu. Kot da je komponiral Segantini.

Ta muzika je zdrava in sočna, je bujna in bohotna, je poredna in nabrita, a je vseskozi čista, iskrena in poštena. Pesem zamišljeno in čustveno sedi, ples poskakuje, se giblje in vrti.

»Pesem in ples« je označil delo sijajno Oscar Bie. »Pesem, da gremo váse, in ples, da gremo iz sebe.« Na tej osnovi se je ta opera rodila in s teh tečajev jo moramo prijeti, občutiti in oživiti.

Vsebina.

Vsebina je najpreprostejša, kar si jih more dramaturška fantazija izmisliti: nekdo proda pod napačnim imenom sam sebi svojo nevesto pod pravim imenom. To je vse. Kako je s tega nastalo troje dejanj, ki nas niti trenutek ne dolgočasijo, temveč nasprotno zelo zanimajo in zabavajo, to je umetnost skladatelja Smetane, ne morda kakšna izredna sposobnost libretista K. Sabine.

Vsebini primerna je tudi oblika. »Prizor se za prizorom vrsti, prelepa rešuje jih glasba...« (rahlo po Stritarju). Svojčas se je nekdo povzpел do pomembne ocene, da prehodi pri »Prodani nevesti« režijsko niso bili naravni in psihološko utemeljeni. Kdor išče v »Prodani nevesti« dramaturško ali režijsko »psiholoških prehodov«, mu slog takih del ni popolnoma znan in prisoten.

Osebe.

Pri Mařenki smo se držali kolikor mogoče brhkega, krepkega in odrezavega dekleta, ki zna svojega fanta sicer na vso moč rado imeti, ki pa se zna za svoje čustvo tudi odločno postaviti in zna svojo čast, kadar treba, tudi zelo jasno in pogumno braniti. Ne vem, zakaj bi morala zaradi ene same otožnejše arije nastopati že vsa kot cmerava vzdihovalka in sentimentalka.

Janko je tisto, čemur pravimo: fant od fare. Čeden, postaven, prikupen. Preprost in pošten, ter pameten, zrel in navihan. Pa tenor mora biti. Drugih težav nima. Za Mařenko (in za nas) je dovolj.

Kecal je postal po Smetanovi zaslugi prototip svetovnega, sicer pretkanega, a v bistvu vendadr tudi dobrodušnega, neugnanega mešetarja. Kadar je naš Betetto dobre volje (in enkrat, če se ne motim, je bilo pri gostovanju Jarmile Novotne, je bil posebno), si boljšega Kecala ne moremo želei. Ena taka njegova izvedba pove več kot vsa naša še tako dolga pisanja.

Vaška bi rad približal spet onemu, kakor ga čutim po originalu: mlademu, nepriskutnemu, nekoliko plahemu, otroškemu in nerazvitemu in predvsem razvajenemu fantku, ki vsem tem čudnim

življenjskim skušnjavam pač ni še dorasel in se v vseh teh rečeh zares še ne spozna. Tisti, ki delajo iz te vloge bedastega in zoprnega vaškega tepčka, ravnajo vsaj po mojem občutku narobe.

Dvojico staršev smo nekoliko »razprašili« in jim skušali dati v značajih in medsebojnih razmerjih nekoliko jasnejšo in izrazitejšo orientacijo. Človek bi namreč pri teh dveh očetih in dveh mamah ne smel imeti neprestano občutka, kakor da se »pasejo«, da so drug drugemu v napoto in da komaj čakajo, kdaj bi ušli z odra.

Zbor.

Zbor ima oblikovno (po starih vzorcih) sicer samo okvirno in bolj dekorativno vlogo, vsebinsko-čustveno pa vpliva v začetkih in zaključkih na splošno dobro voljo ter ustvarja in dviga celotno razpoloženje. Nasproti mnenju nekega našega glasbenika, ki pravi, da so ti zbori v harmonizaciji slabi, mislim, da je umetniška skrivnost in moč teh zborov vse drugod in to v vrednotah, ki bodo prav gotovo za dolgo dobo preživele marsikatero danes tako imenitno in pa tako visoko oglašano sodobno »umetnino«.

Scena.

Prizorišče za »Prodano nevesto« je napravil naš stari mojster Skružný. Tu lahko, zlasti v slikariji, opazujemo, kaj zmorejo v gledališču tri stvari, ki so ljubezen, čas in znanje. Veliko ni, ampak, kar je, je živo in lepo.

Vse skupaj.

Vse skupaj pa je — biser.

Vse skupaj — je duša in srce. Duša, ki poje, srcé, ki sozveni ...

Vse skupaj pa je — radost, je sreča in zvestoba ...

Vse skupaj je — pozdrav, je pesem in slovo ...

Kecal hvali Vaška

Fant spodoben, navad prijaznih,
nemarnih kvant ne ljubi ne dovtipov praznih,
pravcati janček, pravcati janček, nad vse
krotak!

Svoje mile starše obožuje,
malo deco ljubi in starost spoštuje,
kje se najde sin enak?
Ni ne velik niti majhen,
ni debelec niti suhec,
niti hromec niti gluhec,
niti modrec niti butec,
zapravljivec ali skopec,
povsod ma mero pravo
in telo kot riba zdravo,
in telo kot riba zdravo,
zraven pa še posestvo,
— vraga! — pravo kraljestvo!
In vas prašam, o ljudje:
najde se to kje?

Marinka toži

Oj, to boli, hudó boli,
če srce peče rana!
Ne! In če stokrat je v pismu,
beseda je zlagana!
Verjela njemu bom samo!
Morda sploh ne ve še tega?
Moj Bog, saj vendar ni lagal!
Brez srca in vesti ni me izdal!
Kam šli ste, moji zlati sni?
Kam šli ste, moji blaženi sni?
Kam nadé ste zbežale?

Ko tihe, male zvezdice
ste v dušo mi sijale,
ko tihe male zvezdice
ste v dušo mi sijale.
Le nate sem mislila,
ti moja srčna želja,
ne daj, da roža čudežna
uvene brez veselja!
Ne! To je konec mojih dni,
ne, ne, ne, ne, ne!
To je konec mojih mladih dni!
Vsa blaženost končana,
ljubezen pokopana!
Brez tebe življenja ni,
brez tebe, brez tebe življenja ni!
O kam ste šli,
prezlati sni?
Ko tihe, male zvezdice
so nade mi sijale,
so nade mi sijale!
O kam ste šli? O kam, o kam?

Prodana nevesta

(Vsebina)

Prvo dejanje: Trg z gostilno. Množica praznuje cerkveno prošenje. Veselje in radost sijeta ljudem iz oči, le Marinka in njen ljubi, Janko, se držita černo ob strani. Marinka je namreč hči trdnega gruntarja, ki jo kani možiti s sinom petičnega Tobije Mihe, Vaškom. Prav danes naj bi prišla stari in mladi k njim domov na ogledi. Marinka pa je srčno vdana svojemu fantu Janku in mu obljubi večno zvestobo, čeprav ne ve, odkod in kdo je prav za prav po rodu. Janko ne izda očetnega imena, pač pa ji potoži, kako ga je po materini smrti oče na mačehino besedo pognal od doma. — Mešetar Kecal iztakne Marinkine starše ter jim na vsa usta hvali

ponujanega ženina Vaška. Rad bi čim prej sklenil končni ženitni dogovor. Krušinova oba vprašata hčer za njeno mnenje, a ta odločno odkloni sleherno misel na poroko s komer koli drugim kakor z Jankom. Mati se postavi Marinki ob stran in pravi, da brez hčérinega privoljenja iz te moke nikakor ne more biti kruha. Kecal pa ima pred očmi kupčijo in procente, zato ne odneha. Marinkinemu očetu svetuje, naj stopi v krčmo na pomenek s starim Tobijo, sam pa bo medtem spregovoril z Jankom, da vidi, kaj bi se dalo pri njem doseči s pametno besedo.

Drugo dejanje: V gostilni. Fantje in dekleta iz vse vasi so zbrani pri veselem piru, pesmi in plesu. Janko zapoje pesem v čast svoje ljubljenske, nakar se soba polagoma izprazni. Šele sedaj se upa vanjo prismojeni Vašek, ki mu je mati doma naročila, naj gleda, da se bo svoji nevesti Marinki prikupil. Kmalu nato ga Marinka sama iztakne. Vašek je ne spozna, zato mu brž natvezi grozovito storijo o Marinkini nezvestobi in njeni kruti, človeku nevarni nravi, spričo katere bi imel ob njeni strani pravi pekel na zemlji. Vašku je ljubka in dobra »neznanka« koj vseč in ji da besedo, da ne bo vzel Marinke za ženo. Ko bi pa rad nato zapeljivko objel, se mu ta izvije in smeje uide. Zaljubljeni bedaček pohiti za njo. — V tem privede Kecal Janka, da bi ž njim spregovoril na samem: če bi bil pripravljen odreči se Krušinove Marinke, bi mu mešetar izplačal na roko tristo belih zlatnikov nagrade. Janko, ki o njem nihče ne ve, da je prvi Mihov sin in Vaškov po poli brat, udari Kecalu v roko, a le pod pogojem, da bo Marinko dobil za ženo edino *Mihov sin*. Mešetar ne sluti skrite ukane, zato skliče vesel priče in ljudi, vpričo katerih Janko slovesno podpiše pogodbo in prejme denar. Navzoči so ogorčeni nad fantom, ki je za par božjakov izdal in prodal nevesto.

Tretje dejanje: Trg pred gostilno. Potujoča cirkuška družina pride v vas in priredi kar na trgu za reklamo majhno predstavo. Vašek stika za svojo pobeglo »ljubico«, a se brž vname v novem ognju, ko zagleda lepo cirkuško plesalko Esmeraldo: Dekle ga zaprede v svoje mreže in ga po naročilu cirkuškega ravnatelja pregovori, naj se za večerno predstavo obleče v medvedjo kožo in tako zameni v vlogi medveda pijanega cirkuškega igralca. Plesoči

medved je namreč glavna in najbolj priljubljena točka cirkusovega sporeda. Vašek kar takoj poskusi z Esmeraldo in ravnateljem medvedji ples. Pri tem ga najdeta oče in mati, ki ga s Kecalom iščeta, da bi že končno uredili stvar z ženitvijo. Na splošno začudenje izjavi Vašek odločno, da noče Marinke, temveč tisto lepo »neznanko«, ki ga ljubi, in ob katere strani ne bo imel pekla. A glej, v tem se že pojavi na prizorišču sama »neznanka«, ki seveda ni nobena druga kot — Marinka! Povedali so ji, da jo je njen Janko prodal za tristo zlatnikov, in je zato v svoji prevarani ljubezni na moč nesrečna. Njena gorjupa bolečina se razlije v morje obupa, ko ji Kecal pokaže papir z Jankovim podpisom. Vaška se več ne brani, pač pa si izgovori rok za premislek. V ta namen jo puste samo, a že privihra prešerne volje Janko, da bi ji povedal vso norčijo. Razžaljeno dekle pa mu ne pusti do besede, temveč izjavi pred roditelji, da bo vzela za moža Mihovega sina. Tedaj šele pride na dan presenečenje: Janko se izda za Mihovega sina, in oče Miha mora njegove besede potrditi. Marinka spregleda ljubčkovo zvijačo in pohiti v njegov objem. Nasedlemu Kecalu se vsi porogljivo od srca nasmejo. V tem prilomasti iz cirkusa pobegli medved, sname pred prestrašenimi ljudmi glavo in se pokaže kot — Vašek. Osramočena Jankova mačeha odpelje sina domov, Miha srečen stisne roko vrnivšemu se Janku, Krušinova dva pa blagoslovita mladi par: Janko in Marinka slavita zmago svoje ljubezni.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Župančič. Urednik: Smiljan Samec. Za upravo: Ivan Jerman. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.